

ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Заблоцька Л.М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка м. Тернопіль, Україна

Олендр Т.М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка м. Тернопіль, Україна

Цар І. О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка м. Тернопіль, Україна

В умовах глобалізації міжнародної комунікації з кожним днем зростає значення вивчення іноземної мови як важливого засобу спілкування та, відповідно, відбуваються зміни у сфері підготовки майбутнього фахівця. Не дивлячись на різноманітність парадигм навчання іноземних мов однією з найактуальніших проблем сьогодення є інноваційні підходи та підготовка спеціалістів здатних реалізувати відповідні стратегії. Це питання актуальне для таких важливих наукових завдань як підвищення ефективності володіння фахівцями іноземними мовами, соціолінгвістичної та комунікативної компетенції забезпечення мобільності та конкурентоспроможності фахівців ринку праці. Відповідно, питання визначення та використання стратегій навчання у вивченні та викладанні іноземної мови є актуальним і потребує ретельного вивчення.

Зауважимо, що дослідження стратегій навчання іноземної мови є актуальною проблемою як серед вітчизняних так і серед зарубіжних науковців. Коли ми маємо справу з терміном стратегії навчання, швидко стає очевидним, що не існує єдиного погляду на його визначення. Наявна велика кількість різних термінів, які всі означають щось подібне.

Термін «стратегія» у словнику української мови тлумачиться як спосіб дій, лінія поведінки кого-небудь [5]. В цілому, можна стверджувати, що це певний план здійснення діяльності або складної операції з метою вирішення проблеми. Стратегії навчання різні автори визначають по-різному, але думка щодо визначень часто схожа.

Моніка Будде розглядає стратегії як ручний інструмент. Вони використовуються «для досягнення певної роботи або часткових цілей у набутті навичок, для застосування та передачі знань та навичок у різних

ситуаціях вимог і для того, щоб мати можливість використовувати їх пізніше для самостійного навчання» [6,32].

Згідно з Євгенією Іжко стратегії навчання це запланована процедура, яка використовується для досягнення мети [1].

Стратегії навчання – це стратегії, які сприяють розвитку мовної системи, що створює учень, і безпосередньо впливають на його навчання, особливі думки або поведінку, щоб допомогти йому зрозуміти, вивчити або зберегти нову інформацію; це кроки або прийоми, які роблять учні для покращення власного навчання, для покращення свого прогресу [7, 175].

Ми погоджуємося з визначенням, що стратегії навчання – це послідовність операцій, у яких поєднуються різноманітні навчальні техніки, мета яких сприяти формуванню власного типу навчання та можливості конструювати самовідповідальність.

Стратегії навчання існують як поведінка, яку можна спостерігати. Те ж саме стосується розумових процесів (або планів дій), які може описати учень. Під час вивчення іноземної мови стратегії навчання досягають таких цілей:

- Вони роблять навчання легшим та ефективнішим, а також підвищують успішність навчання.

- Вони компенсують недоліки у навчанні.

- Вони дають змогу розвивати незалежність і вміння вчитися, контролювати процес навчання.

- Вони розвивають усі чотири види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння та письмо.

Вчитель може тільки запропонувати різні стратегії, а які з них учень використовуватимуться пізніше, залежить від його типу та досвіду навчання. При використанні стратегії навчання, важливо, щоб вони з самого початку були інтегрованими в урок. Використання учнями стратегії повинно бути гнучким [6]. Учні, які свідомо не засвоюють жодних стратегій навчання, залишаються залежними від вчителя.

Як стверджує Ребекка Оксфорд, використання стратегій навчання є ефективним, коли: а) стратегія навчання відповідним чином відповідає завданню; б) освітні стратегії адекватно відповідають конкретному стилю навчання конкретного учня; в) Учні ефективно використовують стратегії навчання та поєднують їх з іншими необхідними стратегіями [7, 8].

Різні дослідження показують, що учні, які використовують стратегії навчання, мають більший успіх у навчанні і, таким чином, підвищують свою мотивацію. Використання стратегій навчання завжди має відповідати ситуації та особистим факторам навчання. Фактори навчання — це «особливі характеристики або характеристики учнів, які мають значний вплив на індивідуальне вивчення мови» [6,44].

Сюди входять вік учня, емоції, пов'язані з вивченням іноземної мови, а також ставлення до цільової культури та мови. Це також включає індивідуальний стиль навчання, мотивацію та здатність до вивчення мови. Стратегії вивчення мови – це свідомі або напівсвідомі думки та поведінка, які

використовуються учнями з явною метою покращити знання та розуміння мови.

Як відомо, стратегії навчання мають покращувати або полегшувати роботу у вивченні іноземної мови: під час вивчення, використання, зберігання, запам'ятовування та застосування мовної інформації. Стратегії навчання здаються вільно вираженими як «програмне забезпечення», за допомогою якого можна оптимізувати «апаратне забезпечення» та його обробку «даних».

Комплексний аналіз науково-методичної літератури дає підстави стверджувати, що автори за різними критеріями виокремлюють стратегії навчання. Не завжди певна стратегія знаходить місце у відповідній класифікації, так як функція стратегії завжди залежить від наміру, який учень пов'язує з її застосуванням. Як показує практика під час навчання чи спілкування, зазвичай, не використовується одна окрема стратегія, а поєднання кількох доцільних.

Таким чином, використання стратегії навчання у вивченні мови можна визначити як ті процеси, які свідомо вибираються учнями і які можуть призвести до дій, вжитих для покращення вивчення або використання іноземної мови шляхом зберігання, утримання, запам'ятовування та застосування інформацію про цю мову.

Література:

1. Іжко Є. С. «Стратегії автономного навчання як методична основа вивчення іноземних мов». Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки 186 (2) (2013): 212-217.

2. Задорожна І. П. Структура та зміст навчально-стратегічної компетентності майбутніх учителів англійської мови. Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки, 2013, 22: 125-133.

3. Князян М. О. Дидактизація як база інноватизації навчання іноземних мов у європейському союзі та Україні /М.О. Князян// Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. 2012. № 11-12. С. 175-180.

4. Семенишин І. Є. Навчальні стратегії у вивченні англійської мови як методична проблема. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2011. No 2. С. 156-159.

5. Тлумачний словник української мови. Режим доступу до ресурсу: <http://sum.in.ua/s/strateghija>

6. Budde Monika. Über Sprache reflektieren. Unterricht in sprachheterogenen Lerngruppen. [Електронний ресурс] / Monika Budde // Kassel, Kassel University Press, 2012. Режим доступу до ресурсу: <https://www.uni-kassel.de/upress/online/frei/978-3-86219-260-1.volltext.frei.pdf>

7. Oxford R. Language learning strategies: What every teacher should know. Boston: Heinle & Heinle, 1990. 342p.